

Силабус курсу

Картографія

Освітній ступінь – бакалавр

Галузь знань: 10 Природничі науки

Спеціальність: 106 Географія

Освітньо-професійна програма «Географія»

Кількість кредитів – 4

Рік підготовки, семестр – 2 рік, 4 семестр

Компонент освітньої програми: обов'язковий

Дні занять: згідно з розкладом занять

Консультації: згідно з графіком індивідуальної роботи

Мова викладання: українська

Керівник курсу

к. геог.н., доц. **Заставецький Тарас Богданович**

Контактна інформація

zast@ukr.net; 0352-43-61-54

Опис дисципліни

Курс має за мету розробку та встановлення раціональних методів, прийомів і засобів навчальної діяльності, спрямованої на свідоме оволодіння студентами системи знань, умінь і навичок роботи з різними видами картографічних творів (топографічних карт різного масштабу, електронних варіантів топографічних карт), блок-діаграм, рельєфних карт тощо; ознайомлення студентів із суттю та структурою сучасної картографії, її місця в системі наук, в тому числі й у системі географічних наук; ознайомлення із суттю сучасної географічної карти, приемами роботи з нею, визначення на карті географічних координат, показників спотворень; вміння розв'язувати основні задачі картографії, передбачені діючою програмою із оцінкою точності вимірювань, складати географічні описи за географічними картами різного масштабу, проводити картометричні роботи на всіх видах географічних карт; вміння встановлювати за географічними картами взаємозв'язки і взаємозалежності між компонентами (елементами) природи і суспільства; вміння застосовувати набуті картографічні знання і вміння на уроках географії; вміння будувати умовні знаки географічних карт і застосовувати їх у практичній та науковій діяльності; вміння складати найпростіші географічні карти із використанням способів значків, картограми та картодіаграми; знання будови й призначення основних картограметричних приладів.

Навчальна дисципліна „Картографія” впроваджена у навчальні плани в усіх закладах географічного профілю України. Завершується іспитом. Передбачає контроль шляхом виконання двох модулів.

Навчальний контент

	Темати	Результати навчання
1.	Тема 1. Картографія як наука, її структура та місце в системі наук	<i>Знати об'єкт і предмет картографії та її визначення за різними авторами, теоретичні концепції сучасної картографії; структуру картографії, основні її розділи і галузеві дисципліни; суть картографування та його види. Вміти визначати місце картографії в системі наук, її зв'язки з іншими науками; формування нових наукових напрямів на межі картографії з іншими науками.</i>
2.	Тема 2. Загальні відомості про географічну карту	<i>Знати суть сучасної карти та її визначення за різними авторами, основні ознаки, властивості як моделі, функції, сфери застосування та елементи; види географічних карт та їх класифікації, види картографічних творів та</i>

		<p>картографічні зображення. Вміти розрізняти різні види традиційних та нетрадиційних картографічних творів та зображень.</p>
3.	Тема 3. Математична основа географічних карт	<p>Знати суть поняття “математична основа карти” та її складові – геодезична основа, масштаб, картографічна проекція, суть поняття “картографічна проекція”, методи побудови картографічних сіток, причини утворення спотворень на географічних картах, їх види, показники та способи визначення; класифікації картографічних проекцій та проекції карт світу, карт півкуль, карт материків, частин світу та океанів, карт окремих країн та номенклатурних карт. Вміти розпізнавати картографічні проекції.</p>
4.	Тема 4. Картографічна генералізація. Написи на картах. Класифікація географічних карт	<p>Знати суть поняття “картографічна генералізація”, основні чинники генералізації та її види; розуміти суть написів на географічних картах, їх види та вимоги до них, а також передачу географічних назв іншомовного походження; класифікацію географічних карт та вимоги до них. Вміти визначати ступінь генералізованості карт.</p>
5.	Тема 5. Оглядові загальногеографічні карти	<p>Знати особливості ОЗГК, їх види, призначення, особливості та сфери застосування; як зображуються основні елементи ОЗГК, у тому числі рельєфу, водних об’єктів, рослинного й ґрунтового покриву, суспільно-географічних об’єктів. Вміти користуватися ОЗГК і знімати з них необхідну інформацію.</p>
6.	Тема 6. Тематичні карти	<p>Знати особливості тематичних карт, сфери їх застосування, основні елементи змісту. Вміти будувати картографічні знаки та знакові системи. Знати і вміти розрізняти способи картографічного зображення на тематичних картах (спосіб значків, лінійних значків, ізоліній, якісного фону, кількісного фону, локалізованих діаграм, крапковий, ареалів, значків руху, картодіаграма, картограма). Знати головні види тематичних карт. Вміти проектувати і складати різні види тематичних карт.</p>
7.	Тема 7. Серії карт. Географічні атласи. Поняття про проектування, складання й видання географічних карт	<p>Знати суть серій карт та їх види; географічні атласи та їх типологію; загальні відомості про проектування, складання й видання карт; суть програми карти й атласу; підготовка карти до видання та друк. Вміти застосовувати різні способи і засоби створення картографічного зображення.</p>
8.	Тема 8. Використання дрібномасштабних географічних карт	<p>Знати карту як засіб пізнання дійсності та основні напрямки використання карт й рівні використання карт, суть КМД, основні його види, способи аналізу в КМД (візуальний аналіз і опис за картами; графічний аналіз; картометричні та морфометричні дослідження, МКМ). Вміти виконувати описи за картами, будувати графіки, розрізи й профілі, проводити картометричні й морфометричні роботи, зіставляти карти. Вміти використовувати різні картографічні твори у наукових дослідженнях та практичній діяльності.</p>
9.	Тема 9. Сучасні напрямки картографії	<p>Знати суть геоінформатики, геоінформаційного картографування, застосування картографічних даних в телекомунікація, в Інтернеті.</p>
10.	Тема 10. Короткі відомості з історії розвитку світової картографії	<p>Знати основні особливості розвитку картографії в античний час, епоху середньовіччя, епоху Великих географічних відкриттів, Нового й Новітнього часу, а також перспективи розвитку картографії на сучасному етапі.</p>

11.	Тема 11. Історія розвитку картографії в Україні. Картографічна вивченість території України	<i>Знати основні картографічні дані про українські землі в античну епоху, в середні віки, Новий час та в Новітній час, особливості та проблеми розвитку картографії в незалежній Україні, а також основні картографічні центри в Україні.</i>
-----	--	---

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 5	Навички використання інформаційних і комунікативних технологій.
СК 2	Здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, історії та складу природи і суспільства.
СК 3	Здатність здійснювати збір, реєстрацію та аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних та програмних засобів у польових і камеральних умовах.
СК 8	Самостійно досліджувати природні матеріали та статистичні дані в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і презентувати результати.
P02	Знати й розуміти основні види географічної діяльності.
P06	Використовувати геоінформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в галузі географічних наук.

Літературні джерела

1. Божок, А.П. Картознавство : підручник / А.П.Божок, А.М.Молочко, В.І.Остроух ; за ред. А.П.Божок. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2014. – 332 с.
2. Божок, А.П. Топографія з основами геодезії : підручник А.П.Божок, В.Д.Барановський, В.В. Білоус та ін. / за ред. А.П.Божок, А.М.Молочко – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2009. – 304 с.
3. Даценко Л. М. , Курач Т. М. Географічні карти. Карти суспільних явищ і процесів: навчальний посібник / Л. М. Даценко, Т. М. Курач – К., 2021. т.3. – 175 с.
4. Картографія та історія України: збірник наукових праць / Ред. кол.: Я. Дашкевич, Ю. Сливка, П. Сохань, О. Шаблій, А. Рудницький, А. Б. Перналь; Упорядн. М. Вавричин. Брандонський університет; НАН України. Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського - Львівське відділення. Львів; Київ; Нью-Йорк: Вид-во М. П. Коць, 2000. - 360 с.
5. Лозинський, В. В. Топографічні знімання ділянок місцевості. Навчально-методичний посібник [Текст] / В.В. Лозинський. – Львів, 2012. – 116 с.
6. Ляшенко, Д.О. Картографія з основами топографії: Навчальний посібник [Текст] / Д.О. Ляшенко. – К.: Наукова думка, 2008. – 184 с.
7. Новітня українська суспільна географія. Хрестоматія [Текст];/упор. та автор біограф. ст. проф. О.Шаблій. – Л.: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2007. – 1008 с.
8. Ратушняк Г. С. Топографія з основами картографії. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 208 с.

9. Сосса, Р.І. Топографічне картографування України (1917 – 2012) [Текст] – К.: Наук. думка, 2014. – 384 с.

10. Шевченко Р. Ю. Картографія: Електронний підручник / Шевченко Роман Юрійович. - К.: ЦНМВ «Кий», 2015. - 230 с..

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час розв'язання тестових завдань та написання контрольних робіт є забороненим. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-5) усне опитування, тести, завдання	30
Модуль 2 (теми 6-11) усне опитування, тести, завдання	30
ІНДЗ (теми 1-11)	20
Іспит	20

Вид підсумкового контролю – екзамен

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений планлекцій)
- 2) Тематика та зміст семінарських занять
- 3) Завдання для модульного контролю
- 4) Електронне навчання в системі MODLE